РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA".
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 23-го вересня 1916. Ч. 115. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, September 23, 1916. No. 115.

ВЕЛИКА БИТВА В ДОБРУДЖІ.

СОЮЗНІ ВІЙСКА РОЗПОЧАЛИ НАСТУП ПРОТИ РУМУНІВ В СЕМИГОРОДІ.

Битва на захід від Луцка і на лінії Галич-Бережани триває дальше.

ГРЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО МАЛО ВИСЛАТИ ДО НІМЕЧЧИНИ УЛЬТИМАТ.

ВІЙНА З РУМУНІЄЮ:

ПРОТИНАСТУП СОЮЗНИХ ВІЙСК В СЕМИГОРОДІ.

БЕРЛІН, 20. вересня. — **Союзні війска розпочали наступ проти румунської армії, яка находить ся в Семигороді.**

Румунські війска потерпіли в 5-дневній битві на полудневий схід від Гачек невдачу і були приневолені уступити в напрямі своєї границі.

В Добруджі, на боєвім фронті на полудне від Констанци, відбуваєть ся велика битва. Румунські війска одержують щораз то нові скріпленя і роблять всі можливі зусиля, щоби задержати у своїх руках лінію Чернавода-Констанца.

Урядовий рапорт німецького ґенерального штабу доносить:

„В СЕМИГОРОДІ: Союзні війска в битві в околиці місцевости Гачек приневолили Румунів до відвороту. Румунські війска, потерпівши тяжкі втрати, уступають в напрямі просмика Сурдук.

„В ДОБРУДЖІ: Велика битва між Дунаєм а Чорним морем триває без рішеня дальше. Неприятель одержує нові скріпленя і завзято боронить своїх становищ".

АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА ВІДБИЛИ УГОРСЬКЕ МІСТО ПЕТРОШЕНИ.

ВІДЕНЬ, 20. вересня. — З головної австрійсько-угорської кватири доносять:

„В Семигороді протинаступ союзних війск поступає успішно наперед. Наші війска прогнали неприятеля через Мелісор і Петрошени в напрямі границі Румунії. Просмик Сурдук находить ся вже в руках наших війск".

РОСІЙСЬКІ ЧИНОВНИКИ ЗАМІТАЮТЬ В БОЛГАРСЬКИХ МІСТАХ УЛИЦІ.

БЕРЛІН, 20. вересня. — Разом з російською армією, яка вже заздалегідь находила ся в Добруджі, аби з хвилею виповідженя війни Румунією впасти до Болгарії, було богато російських цивільних урядників. Вони мали обняти управу в здобутих болгарських містах.

Російській армії не повело ся. По великій битві на північ від Добріча російська армія була приневолена утікати на північ. Враз з російськими жовнірами дістало ся в полон також богато російських цивільних урядників.

Болгарські військові власти, як доносять вісти зі Софії, уживають тепер полонених російських цивільних урядників до замітаня улиць в тих містах, котрими вони мали правити.

ВЕЛИКІ ЗМАГАНЯ В ДОБРУДЖІ.

БЕРЛІН, 21. вересня. — **Події на терені війни з Румунією розвивають ся дуже скоро.**

Завзята боротьба в Добруджі станула хвилево на мертвій точці. Обі сторони приготовляють ся до великої рішаючої битви.

Союзні війска в Семигороді заняли просмик Вулькан.

Урядовий звіт німецького штабу звучить:

„Битва в Добруджі перехиляєть ся то на одну то на другу сторону.

„На боєвім фронті між Германштадом а Семигородськими Альпами союзні війска поступають успішно дальше наперед. Союзні війска заняли гірський просмик Вулькан".

РУМУНСЬКІ ЧАСОПИСИ ПРОТИ ПРАВИТЕЛЬСТВА І ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

АМСТЕРДАМ, 21. вересня. — Скорий наступ німецько-болгарських війск на Румунію викликав серед населеня сильно пригноблюючий настрій. Румунські часописи остро критикують байдужність румунських військових властий.

„Наше правительство — пише румунська часопись „Дімінеата"—вже від 25 місяців приготовляло ся до війни, а прецінь забуло на таку важну річ, як укріпленє полудневої границі. Два роки зволікали ми з виповідженем війни, щоби вдарити тоді, коли будемо зовсім приготовані. І тепер показало ся, що ми завчасно виступили до війни. Замісць легкої побіди, яку нам правительство і ґенеральний штаб приобіцювали, прийшла невдача, яка сильно підкопала довіре народа до правительства. Одинока на се рада скликати сейчас сойм".

Тасама часопись доносить, що вигляди на сегорічні жнива є слабі. З причини покликаня мущин на війну богато збіжа ще не зібрано з поля. Пшениця сего року не дописала так, що ледви вистарчить на виживленє власного населеня.

РУМУНСЬКИЙ ШТАБ ДОНОСИТЬ ПРО ВІДВОРОТ АРМІЇ МАКЕНЗЕНА.

ЛОНДОН, 21. вересня. — **Румунсько-російська армія віднесла побіду і змусила Макензена до відвороту.**

Останний звіт румунського ґенерального штабу звучить:

„Велика битва, яка тривала без перестанку від пятниці до вчера, принесла побіду нашим війскам. Армія Макензена розпочала відворот в полудневім напрямі. Підчас відвоорту війска неприятеля нищать і палять села".

ВІЙНА НА БАЛКАНІ:

БОЛГАРИ ЗДЕРЖАЛИ НАСТУП СВОЇХ ПРОТИВНИКІВ В МАКЕДОНІЇ.

БЕРЛІН, 21. вересня. — Болгарський ґенеральний штаб доносить:

„Битва в околиці Фльоріни розвиваєть ся для нас успішно. Наші війска змусили неприятеля в деяких місцях до відвороту. На прочім боєвім фронті наші війска відбили всі напади неприятеля. Побоєвище вкрите густо убитими. Наші війска полонили одного російського офіцира і 11 козаків та понад 100 жовнірів французьких.

„Коло озера Острово, над рікою Вардаром і Струмою положене не змінило ся. На сім фронті неприятель залишив дальші напади, обмежуючи свою діяльність виключно до острілюваня наших становищ при помочи гармат".

УЛЬТИМАТ ГРЕЦІЇ НІМЕЧЧИНІ.

ЛОНДОН, 20. вересня. — **З Атен доносять, що грецьке правительство вислало Німеччині ультимат, в якім домагаєть ся, щоби вона увільнила інтернований корпус грецького війска.**

Ходить поголоска, що на случай відмовної відповіди Греція виповість Німеччині війну.

ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ ПРОТИ ВІЙНИ.

ЛОНДОН, 21. вересня. — Грецький король все ще обстоює при тім, щоби Греція задержала супроти воюючих держав повну невтральність. Про се сьвідчить його промова, яку виголосив принагідно заприсяженя рекрутів і нових офіцирів. У своїй промові грецький король сказав:

„Коли кождий жовнір буде поступати так, як йому подобаєть ся, то горе тій державі, котра має таку армію. Вам будуть неодно обіцювати, щоби вас впровадити в блуд. Не вірте їх словам, бо ті, що вас хотять підмовити до непослуху, торгують патріотизмом, як крамарі. Під покришкою патріотизму допускають ся вони злочину супроти власної вітчини."

Палату грецького короля стережуть війска. Захованє нового президента кабінету супроти Англії і її союзників є покищо дуже загадочне.

ПОГОЛОСКИ ПРО РЕВОЛЮЦІЮ НА КРЕТІ.

ПАРИЖ, 21. вересня. — **З Атен доходять вісти, що на грецькім острові Креті вибухла революція.** Повстанці оголосили, що не признають більше грецького короля своїм зверхником, та покликали до житя своє власне правительство. Революційний комітет війшов в тісні зносини з македонським комітетом повстанців.

Остров Крета є вітчиною бувшого президента Веніцельоса.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

ТЯЖКІ ВТРАТИ МОСКАЛІВ НА ВОЛИНИ.

БЕРЛІН, 20. вересня. — **Битва на боєвім фронті на Волини, в Галичині і в Карпатах відбуваєть ся без перестанку дальше. Дотеперішний перебіг битви приніс союзним війскам значні успіхи. Неприятель потерпів протягом останних 24. годин дуже тяжкі втрати.**

Ґенерал Марвіц відбив сильні напади російських війск на захід від Луцка.

Союзні війска під командою ґенерала Ґерока віднесли значні територіяльні успіхи над Нараївкою.

В Карпатах коло Дорна Ватри російські війска заняли деякі меньше важні становища.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„АРМІЯ КН. ЛЄОПОЛЬДА: На захід від Луцка Москалі переводили вчера через цілий день напади на становища війск ґенерала Марвіца. Вечером Москалі, одержавши значні скріпленя, перевели напад, підчас якого йшли до атаку густими лавами. Війска ґен. Марвіца відбили напад, завдаючи неприятелеви дуже тяжкі втрати. Коло Шельвова удало ся Москалям вдерти ся до перших рядів наших окопів, але небавом були приневолені утікати.

„АРМІЯ АРХ. КАРЛА: Помимо завзятого опору російських війск наші війска поступають дальше наперед. В деяких місцях неприятель робив зусиля перевести протинапад, але без успіху.

„В Карпатах упав сніг. Москалі продовжують наступ і в деяких місцях удало ся їм заняти становища, що однак зовсім не впливає на загальне воєнне положенє на сім фронті".

РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОГРАД, 20. вересня. — Урядовий рапорт російського штабу доносить:

„Протягом останних 24 годин положенє не змінило ся".

СОЮЗНІ ВІЙСКА ГОТОВЛЯТЬ СЯ НА ЗИМУ.

ЛОНДОН, 20. вересня. — Військові знавці заповідають, що небавом наступить перерва у воєнних операціях на російськім фронті. Зближаєть ся осінь, яка перемінить дороги в Галичині і на Волини у багна.

Останний наступ німецько-австрійських війск має на цїли вирівнати боєву лінію на зиму. Загалом сего року вже не надіють ся якоїсь рішаючої битви на сім терені війни. Лише тоді були би можливі воєнні операції, коли би осінь була суха.

БИТВА НА ЛІНІЇ ГАЛИЧ-БЕРЕЖАНИ ТРИВАЄ ДАЛЬШЕ.

БЕРЛІН, 21. вересня. — **Війска ґенерала Марвіца відбили вчера знова цілий ряд російських нападів на захід від Луцка. Москалі уживають до наступу своїх найліпших війск, ґвардійних полків. В околиці Коритниці битва триває ще дальше.**

В Галичині відбуваєть ся битва здовж зелїзничого шляху Галич-Бережани.

Урядовий рапорт звучить:

„**АРМІЯ КН. ЛЄОПОЛЬДА:** На захід від Луцка, на 20 кільометрів довгій лінії, Москалі переводили вчера часто напади, але без успіху. Війска ґенерала Марвіца відбили всі напади, лише в околиці Коритниці битва ще продовжуєть ся. Страти неприятеля були тяжкі.

„АРМІЯ АРХ. КАРЛА: Битва здовж шляху Галич-Бережани розвиваєть ся в корисний спосіб для нас".

РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОГРАД, 21. вересня. — **Німецькі війска розпочали сильний наступ на Волини, по обох сторонах шляху, який веде з Ковля до Ровна.**

Російський ґенеральний штаб доносить:

„**Над рікою Стоходом, по обох боках зелїзничого шляху Ковель-Ровно, неприятель підняв сильну офензиву.** Однак нашим війскам вдало ся відбити всі напади неприятеля. В околиці Коритниці і Свинюшок, де битва дальше відбуваєть ся, наші війска взяли в полон 6 німецьких офіцирів і 687 жовнірів.

„В Карпатах, в околиці гори Пантери (на Буковині), наші війска здобули на одній горі становища неприятеля. Одного офіцира і 437 жовнірів взято в полон. Воєнна добича складаєть ся з 6 машинових крісів і великого числа патронів".

В АЗІЇ:

МОСКАЛІ ВТРАТИЛИ В БИТВАХ В ПЕРСІЇ 8.000 ЛЮДИЙ.

БЕРЛІН, 20. вересня. — Турецький ґенеральний штаб доносить:

„Воєнні операції в Персії, на північ від міста Гамадан, розвивають ся для нас з добрим успіхом. В останних битвах російські війска потерпіли дуже тяжкі страти. Число полонених і ранених та убитих Москалів, яких найдено на побоєвищи, виносить около 8.000".

---o---

ЛЕТУН БЕЛЬКЕ ЗІСТРІЛИВ 28 ЛІТАКІВ.

БЕРЛІН, 21. вересня. — З головної кватири доносять, що летун, капітан Бельке, зістрілив в середу знова два ворожі літаки. **Від початку війни Бельке знищив 28 ворожих літаків.**

---o---

В СЕРПНИ ЗАТОПЛЕНО 161 ТОРГОВЕЛЬНИХ КОРАБЛІВ НА 210.000 ТОН.

БЕРЛІН, 16. вересня. — Німецька адміралїція оголосила число торговельних кораблів, затоплених протягом місяця серпня.

Підводні лодки затопили в серпни 126 неприятельських кораблів торговельних на загальну суму 170.679 і 35 невтральних на 38.568 тон.

Загальне число кораблів, затоплених в серпни, виносить 161 на 209.247 тон.

---o---

В МІСЯЦИ СЕРПНИ НІМЦІ ВТРАТИЛИ НА ЗАХОДІ 17 ЛІТАКІВ, ПРОТИВНА СТОРОНА 78.

БЕРЛІН, 18. вересня. — **В місяци серпни знищено загалом 78 француських і англійських літаків. З того числа впало в руки Німців 49 літаків (31 англійських і 18 француських). Прочі 29 літаків знищено, але вони впали на землю позаду боєвої лінії неприятеля.**

Втрати Німців в літаках в місяци серпни виносили всего 17.

В МЕКСИКУ:

ҐЕНЕРАЛ ВІЛЛЯ ЗДОБУВ МІСТО ЧІВАВУ.

ВАШІНҐТОН, 21. вересня. — **Командант американських війск над границею Мексика надіслав відомість, яка стверджує, що ґенерал Вілля заняв місто Чіваву, здобуваючи великі засоби оружа, амуніції і гармати.**

Телеграма звучить:

„Ґенерал Вілля на чолі банди, зложеної з 1.700 людий (після инших вістий лише 500), перевів несподівано напад на місто Чіваву, найбільше місто в північній части Мексика. Помимо того, що залога міста числила яких 6.000 жовнірів Каранци, Віллі удало ся заняти всі головні будинки і магазини з оружем та амуніцією. Около 1.500 жовнірів Каранци перейшло на сторону Віллі. Бандити Віллі, забравши кілька гармат, 16 військових автомобілів і значну скількість оружа та амуніції, уступили з міста, заки наспіла поміч для залоги Каранци".

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

З біжучої хвилі.

Пан Іван Гундяк, бувший редактор „Робітника" і до послідної хвилі співредактор „Народної Волі", горячий аж до червоности соціяліст, переконав ся врешті, що соціялістичні ідеї не виходять йому на добро... Сими днями він попрощав ся з редакційним стільцем у Скрентоні і виїхав до духовної семинарії в Балтімор, аби там вивчити ся на грецько-католицького попа. Who is next?...

Останні телеґрами принесли вість, що мексиканський ґенерал Вілля заняв головне місто північного Мексика, Чіваву. Через пів року ловили Віллю мексиканські й американські війска. Не було тижня, щоби Віллю бодай раз не забили і кілька разів не зранили. Злучені Держави були певні, що Вілля вже не жиє і відкликали знад границі свої війска. А тимчасом Вілля зовсім здоровий і гуляє дальше зі своїми бандами.

Британська преса нарікає дуже гірко на ті американські часописи, котрі протестують проти того, що маринарка Його Величества рабує американську почту і захвачує американську торговлю. „Лондон Таймс" каже, що Американці ставлять висше доляр ніж ті ідеї Анґлії, за які вона бєть ся. Орґан британських мореплавних інтересів „Сайрен" називає Американців „доляролюбними Янкесами", котрі дбають більше про новий міліон долярів у своїх кишенях ніж про ціль аліянтів, котрі боронять свободи і цивілізації. Взагалі уся британська преса чуєть ся дуже обиджена тим, що Американці мають сьміліеть вносити якінебудь протести проти анґлійського правительства, яке їх в живі очи рабує.

„Виходить, — пише „Ню Йорк Америкен" — що одинокою річию, яку ми можемо зробити, щоби вдоволити Анґлію, є віддати їй нашу торговлю і наші гроші, а віддаючи се, славословити анґлійську маринарку і співати солодко: „Ґад сейв де кінґ" і „Бріттанія рулс де вейвс".

„Професор в Білім Домі (Вілсон) — кінчить свою статю названа висше часопись — повинен скликати клясу до купи і навчити нас, що нам треба зробити, аби Анґлія згодила ся приняти нашу жертву з гроший, з торговлї і з самопошани та не гнївати ся на нас".

З Риму доносять про таку подію: Один Італїєць, Люїджі Травіні, який мешкав недалеко міста Ґориції, втік до Італії і там вступив до війска. Син того Італїйця, 23-літний молодець, не пійшов слїдами батька, але остав ся на місци і записав ся в ряди армії австрійської. Одного дня Австрійці розпочали наступ на недалекі окопи італїйські, але їх відбито. Вечером того дня молодий Травіні зібрав гурток охотників і рушив з ними в недалекий лісок, що був у посїданю Італїйців. По короткім часї цїлий відділ повернув зі своєї виправи і привів з собою кільканайцять італїйських жовнїрів, між якими хоробрий Травіні пізнав свого батька. Він привитав ся з ним дуже сердечно, але — обовязок передівсїм! Попрощавши ся з батьком, син велів відпровадити його до табору полонених. З уваги, що старий Травіні утік до неприятеля з землї австрійської та ще й записав ся до ворожого війска, — його розстрілено.

Такі випадки у теперішній війнї лучають ся дуже часто. Кілько то Українців мордують себе взаїмно, через те тільки, що одні з них є „підданими" царя, а другі „підданими" цїсаря!..

ПОМІЧ ДЛЯ ПОТЕРПІВШИХ У ВІЙНІ.

Звіт „Фундації Карнеґія для міжнародного мира" подає виказ жертв, зібраних у Злучених Державах на поміч для потерпівших у війнї. На сю ціль зібрано дотепер загалом около 30 міліонів долярів. З тої суми припало найбільше запомоговим комітетам в Бельґії, бо поверх 10,000.000 долярів, то є більше ніж третина всїх жертв, зібраних у Злучених Державах.

Друге місце щодо жертв займають Нїмцї. Сума жертв, зібрана американськими Нїмцями, виносить 3,750.000 долярів. Відтак слїдує Франція з 2,000.000 долярів, Анґлія з 945.000 долярів, Сербія з 313.000 долярів, і т. д.

Крім того збирано жертви для народів, які не мають самостійної держави, а найбільше потерпіли підчас війни. На першім місци між ними щодо жертв стоять Жиди. На поміч для Жидів зібрано у Злучених Державах поверх 5,200.000 долярів. Американські Поляки зібрали 473.000 долярів; для Вірменів і Сирійців зібрано 430.000 долярів, і т. д.

Американський Червоний Хрест, який основав власні запомогові комітети в поодиноких воюючих державах, одержав жертв на загальну суму 3,231.000 долярів.

* * *

Заходить питанє, яке місце займають американські Українцї в повисше наведенім звітї? Відповідь легка. Українцї стоять на однім із послїдних місць. За два роки війни американські Українцї спромогли ся заледви на 60.000 долярів.

Коли візьметь ся під увагу запомогову акцію американських Українцїв, то вона була найсильнїйша протягом першого року війни. В тім часї заходами запомогових комітетів, основаних при Українській Народній Радї і Руській Народній Радї, зібрано около 50.000 долярів. В другім роцї війни зібрано заходами Федерації Українцїв в Америцї заледви 10.000 долярів. А ще й тут треба зауважити, що жертви на потерпівших у війнї з кождим днем чимраз більше малїють.

Де шукати за причиною сеї, на жаль, дуже сумної прояви? Прецїнь загал американських Українцїв дав вже нераз докази своєї жертволюбивости. Пригадаймо собі хочби запомогову акцію американських Українцїв в справі помочи для Рідної Школи, в справі помочи для голодуючих в Галичині (безпосередно перед війною) і в богато инших случаях. Чи можна припускати, щоби тойсамий загал, котрий все спішив радо з помочию, відмовив своїх жертв у теперішну хвилю, коли поміч для старого краю є найбільше конечна?

Було би вказане, щоби ті одиницї, які стоять на чолї нашої всенародної орґанїзації „Федерації Українцїв в Америцї" розслїдити точно сю так важну справу і зарадити лихови. Бо коли запомогова акція пійде дальше тим шляхом, що й доси, то встид і сором спаде не лише на наших проводирів, але і на весь наш загал в Америцї.

ВЕЛИКІ ЗАСОБИ ГАРМАТНОГО МЯСА В РОСІЇ ПОВОЛИ ВИЧЕРПУЮТЬ СЯ.

Союзники Росії покладали у сїй війнї великі надії на невичерпані засоби людського матеріялу в Росії. На самім початку війни військові знавці союзних держав заповідали скоре розбитє центральних держав, представляючи, що сама Росія є всилї поставити найменьше 20 міліонів мущин, спосібних до військової служби. При 172-міліоновім населеню Росії се число могло бути правдоподібне. Та новочасна війна виказала, що не скількість, але якість війска є рішаючим чинником у воєнних операціях. Про се сьвідчать наглядно обі великі офензиви міліонових війск російських.

Хоч центральні держави враз зі своїми союзниками числять разом заледви 143 міліони населеня, хоч проти них станув довгий ряд більших і меньших держав, центральні держави були всилї не лише відбити напади своїх ворогів, але навіть заняти великі простори ворожих держав.

Перший великий наступ російської армії на Галичину і Східні Пруси скінчив ся цілковитим її пораженєм. Що тодішні страти Росії в людях мусїли числити ся на міліони, се не улягає сумнївови. В противнім разї центральні держави не були би могли осягнути таких успіхів, які принесла протиофензива союзних війск. Російській армії не помогли ні міліонові війска ні кріпости, ні природні оборонні лінії, утворені ріками, лісами та багнами. 300.000 квадратових кільометрів російської території опинило ся в руках побідників.

Невдачу своєї армії Росія старала ся виправдати на ріжні способи, а головну вину звалювала на брак оружа і амуніції та на безчинність своїх союзників, які спокійно приглядали ся, коли центральні держави свою головну силу звернули проти Росії.

Росія, маючи науку з першої невдачі, стала приготовляти свої сили до нової офензиви. Майже цілий рік тривали приготовленя. Зреорґанізовано армію, нові міліони людий поставлено до бою, нагромаджено завдяки Японії і Злученим Державам великі засоби оружа й амуніції.

Користаючи з відповідної хвилі, іменно, коли австрійські війска розпочали наступ на Італію, російська армія вдарила з початком червня на лінії здовж цілого боєвого фронту, почавши від Балтійського моря аж до Карпат. В перших днях наступу російська армія віднесла значні успіхи. Союзники Росії, упоєні побідами російської армії, предсказували вже недалекий конець війни. Кожда телеґрама з російського фронту приносила вісти про цілковите розбитє Австрійців то про здеморалізованє війск німецьких. Та тут знова показало ся, що російська армія скорше ослабла, ніж сего загально можна було надіяти ся. Не помогло російській армії навіть виступленє нового союзника, Румунії. Противно, останні дні вказують, що війска німецькі й австрійські розпочали з успіхом протинаступ.

І знова друга офензива російської армії потвердила погляд, що не число, але якість війска є рішаючим чинником у війнї.

Послїдні вісти з Росії вказують також, що й не вичерпане жерело людського матеріялу починає поволи вичерпувати ся. В обох офензивах втрати Росії в людях були дуже тяжкі. Нині Росія приневолена наймати до робіт хінських і японських робітників та мобілізувати навіть кочуючі племена центральної і східної Сибіри.

Про се сьвідчить недавно тому оголошений указ царя. Зі Стокгольму під датою 26. липня доносять:

„Якраз оголошений царський указ сьвідчить, що Росія мусїла в останних часах потерпіти значно більші втрати, ніж се виходило з обчислень ріжних військових знавців і статистиків. На підставі сего указу заряджено покликати все кочуюче населенє европейської і азійської Росії у віці від 19 до 43 років, міжтим також кочуючих Калмиків і племена, замешкуючі Сахалїн, центральну та північно-східну Азію. Щоби не викликувати тим алярмуючого враженя серед російського населеня, говорить ся в царськім указї, що покликують ся їх в цїли „переведеня робіт при укріпленях на боєвім фронтї". Є однак здогади, що згадані люди будуть ужиті також в потребі до військової служби. В указї говорить ся іменно, що „на случай потреби ужиєть ся їх і до инших чинностий на поли битви".

„Крім того появив ся другий указ, який відносить ся виключно до студентів, котрі покінчили медицину. Всї укінчені студенти медицини мають безпроволочно зголосити ся до військової служби. В указї нема згадки, чи тут розходить ся о них яко лїкарів чи яко салдатів. Натомісць вийшло розпорядженє, щоби місцеві уряди поліцийні всї пашпорти, сьвідоцтва і дипльоми студентів медицини відослали до найблизших військових окружних команд".

Повисше наведені розпорядженя сьвідчать наглядно, що Росія є приневолена імати ся вже найкрайнїйших способів, аби лише заповнити браки в рядах на поли битви.

ПЕКАРІ ОПРАВДУЮТЬ ПІДВИШКУ ЦІНИ ХЛЇБА.

Послїдними часами цїна хлїба дуже підскочила. Що більше, в деяких містах пекарі зменьшують навіть хлїб на вазї. Се очевидно викликало велике невдоволенє серед робітничих мас, котрим приходить ся через подорожінє хлїба найбільше терпіти. Державні власти кажуть, що ся дорожня не повстала з їх причини, але пекарі самі тут винуваті, бо хотять збити більші зиски на хлїбі. Щоби запобічи сим закидам зі сторони властий і цїлого населеня, пекарі старають ся пояснити теперішну підвишку цїни хлїба.

Хто-ж властиво є причиною дорожнї після гадки пекарів? — Війна! Европейська війна привела державу до такого стану і та війна з дня на день погіршує положенє населеня Злучених Держав. Коли взяти під увагу теперішну тарифу цїни збіжа, то все таки треба пекарям признати, що вони старають ся, як лише можна, щоби цїна хлїба не була зависока. Цїна пшеницї підскочила о 80%, смалець о 100%, масло о 25%, а инші продукти, як цукор, молоко і инше, задля своєї дорожнї є майже неможливі до уживаня при печеню хлїба. Пекарі знайшли ся в скрутнім положеню.

І як сьому зарадити? Се питанє стало одним з найголовнїйших для пекарів. Нюйорські пекарі зібрали ся на спільну нараду, щоби його розібрати. Що-ж вийшло з нарад? Ухвалили два можливі проєкти: 1) підвисшити цїну хлїба з 5 на 10 центів, або 2) нехай держава заборонить вивіз пшеницї за границю. Одно з двох конче мусить ся перевести в житє. Оба проєкти обдумані основно. Підвисшать цїну хлїба на 10 центів, то населенє буде терпіти. Конець-кінцїв ухвалили оба проєкти предложити державним властям і рівночасно вислати до Вашінґтону петицію, щоби безпроволочно скликати засїданє конґресу і перевести голосованє над обома проєктами пекарів.

Коли конґрес не ухвалить здержати взагалї вивіз пшеницї, тодї хлїб, що тепер коштує 5 центів, буде коштувати 10 центів.

„Годї собі представити — сказав один делєґат на зборах пекарів — як правительство легковажить населенє держави. Під сю пору в Злучених Державах є всего 600 міліонів бушлїв пшеницї. Для населеня потрібно 1 міліярд 230 міліонів бушлїв, аби не було потрібно підвисшувати цїни. Отже вже тепер є недобір 630 міліонів бушлїв! А що робить правительство? — Воно дальше вивозить оставшу пшеницю!"

На кого-ж спадає тепер вина дорожнї хлїба? В першій мірі на правительство, бо воно повинно памятати про весь загал населеня, а не про одну шайку богачів, які на европейській війнї хотять збити кольосальні капітали. Правительство повинно мати на увазї добро своїх горожан і мешканців сеї держави, отже повинно заборонити вивіз пшеницї за границю.

АСИМІЛЯЦІЯ.

Що значить в дїйсности отся асиміляція, про яку пишеть ся нераз по ґазетах?

Один український учитель в Канадї пише на сю тему так:

Мене дуже зацікавило отсе питанє і я почав шукати за словом „асиміляція" по словарях і наукових книжках.

В однім словари знайшов я поясненє, що **асиміляція** значить по нашому **уподібненє.**

Воно може й вірно, але дуже загально та по вченому, а тут мене нераз люди просять, пояснити їм се питанє по просту, так щоби й дитина могла зрозуміти.

Я почав отже нишпорити по книжках, що пищуть про асиміляцію в природї й суспільности, тай помалу назбирав собі цікаві приміри.

В однїй книжцї про зьвірята, птицї і комахи, написаній для дїтий, вичитав я, що майже всї сотворіня мають внїшний вигляд не тільки применений до сього окруженя, в якім вони жиють, але навіть зміняють свій вигляд відповідно до пори року. Заяцї в лїтї сїрі, ніби земля, стають на зиму білі. Таксамо дикі кури і ласицї. Медведї, що живуть на півночи, мають кожух білий як сніг. Деякі мотилї мають барву і форму крил так подібну до листя, що коли сядуть на дереві, то годї їх віднайти. Нетлї, що в день сидять на пнях дерев, мають крила подібні до кори старого дерева. Чимало комах, гусїльниць і пільних коників мають зелену барву і в траві їх майже не пізнати. Таких примірів начислив би в природї без ліку і наука називає їх **правом асиміляції**, себто **уподібненем**, або **приноровленем** до окруженя чи обставин.

Отсе уподібненє або приноровленє до обставин і окруженя доконуєть ся, як виказує наука, таким чином, що тільки сї осібняки (животини), котрі своєю вдачею і барвою надають ся до житя, видержують боротьбу за істнованє. Приміром із заяців і курий ріжної масти удержали ся тільки сї ґатунки, що на зиму білїють. Решту вигублюють лиси і прочі лїсові вороги. Комах, неприноровлених до окруженя, вилапують птицї, бо їх лекше дозріти в гущавинї. Лишають ся і розвивають натомісць такі роди, що вдачею і мастию вміють красше видержати боротьбу за істнованє. Таким чином гине помалу все, що слабше применене або уподібнене, а лишаеть ся і живе той ґатунок, що більше придатний чи спосібний до житя. Сей основний закон в природї називає наука законом удержаня найспосібнїйших — survival of fittest.

Сьому законови підлягають не тільки зьвірята, але й люди. Силою сього закона в суспільности гинуть та щезають одиницї й інституції, лихо приноровлені до обставин. Удержують ся натомісць, богатїють і множать ся люди відповідно приспособлені до боротьби за істнованє, отже люди здорові, розумні, характерні.

Ніякої довільности ні скоків в природї нема. Все дїеть ся консектентно, льоґічно і крок за кроком. Виказали примером досьвіди, що штучними способами можливо вигодувати темно-сині або майже чорні рожі, хоч природна барва рожі є біла або червона.

Однак нікому, ніколи і ніяким чином не вдалось і не вдасть ся вигодувати з рожі лелїю, або з будяка конвалїю, з коня корову, або навіть з чижика канарка.

Сила раси показуєть ся така могутна, що нераз в десятім поколїню на нащадках виступають дуже сильно характеристичні прикмети прародича — одного, або другого (атавізм).

Оттим-то треба все тямити, що переміни, яким підпадають люди серед окруженя, се тільки применєнє, приноровленє або уподібненє, для удержаня себе при житю, а не якась основна переміна раси.

Жид, що вихрестить ся, Неґер, що вбереть ся в модний одяг, Українець, що перешиеть ся на Джека, се тільки зразки поверховного уподібненя. Цїла їх душа, єство і орґанїзм лишають ся такими, як були первісно, та навіть по віках силуваного, чи добровільного примінюваня до обставин лишать ся в сути річи такими, якими сотворила їх раса.

Марко Скритий.

ЗАСПІВИ.

Тяжко жити бездольному
В вічнім смутку, горю,
Але тяжше безсильному
Плавать в житя морю.

Дарма цьвіти ратувати,
Коли ліс заняв ся;
Дарма серце ще кувати,
Коли-сь закохав ся...

Що за розкіш під прапором
Для вітчини умирати,
Не податись під напором!
Чи зазнав ти сього, брате?

Біда, біда тій людині,
Що запродав рідну хату;
Тепер мусить на чужині,
Як сирота проживати.

До вас кличу я з чужини,
До вас, сини України:
Сильні серцем — любіте ся,
Сильні духом — боріте ся.

Не для танців і гуляня
Породились ми на сьвіт,
А боротись і любитись,
Підливати житя цьвіт!

Щасте. — Його кождий має:
Той, що плаче, що співає;
Щасте людям благодать!
Але щасте раз витає,
Стратиш — в мрачну даль щезає
І вже більш його не ждать!

Чому плачу? — ти питаєш —
Кажеш: дарма сльози лить.
Чому плачу... Чиж не знаєш,
Як в чужині тяжко жить?

Резиґнація, зневіра
В свої власні сили —
Значить: сьвіта позбути ся,
Лягти до могили.

Я не знаю, як співати
І як серце настроїти,
Але знаю, що співати,
Тугу в думу виливати
Значить: рани, біль гоїти,
Душу в тепло приодїти.

Не мож смерти переперти,
Бо нема способу,
Чи то тепер, чи то в четвер —
Мусиш йти до гробу.

О, маю, маю! Сил нам дай
І духа і охоти
І більш відваги нам додай,
До бодрої роботи.

Зглуши, убий мої скрижалї,
Вирви із серця тяжкий біль;
А ні, — додай ще більш печалї.
Плач, дурне серце, скаженїй.

Гр. Семешко.

З СИБІРСЬКИХ СПОГАДІВ.

(Передрук заборонений).

23. Войціх Доліньский.

Войцехови Доліньскому 88 літ. Се вже зовсім старий, ледви дибаючий ногами дід. Він мешканець міста Янова, губернії люблинської, засланий на Сибір на підставі тимчасових правил стану военного.

Сей старий і хорий дід приїхав до мене в Нарим із села Іліно (33 верстви), де він жиє на засланю, 10. грудня 1915 р., з просьбою написати йому скаргу „до вельможного пана міністра", щоб увільнив його з засланя.

З історії засланя в Сибір Доліньского ми бачимо яркий примір невпинного безглуздя місцевих властий, певно збожеволівших на шпигуноманію. Иншого поясненя варварській нарузі над старим дідом, стоячим одною ногою в могилі, придумати не можна.

В скарзі, що була подана военному міністрови 11. грудня, свою справу Доліньский описує так:

Коли Австрійці стали наступати і російські війска відступили за місто, ми, мешканці міста Янова, опинили ся між двома огнями. Небавом російські війска ще дальше уступили і Австрійці вступили в місто. Жовніри розкинули поза містом намети, а офіцири розмістили ся по міщанських мешканях. Жили, між иншими, два офіцири і у моїм домі.

По якімсь часі російські війска прогнали Австрійців і в місто повернулись горожанські власти. Почали ся розшити, що і як. І доніс хтось жандармам, що у мене жило двох австрійських офіцирів. Само собою розуміє ся, я й не думав відрікати ся від сього і коли про се поспитав мене жандармеький вахмістр, я сказав:

— Так, жили.

— А на що-ж ти, діду, пустив їх? — питаєсь ся жандарм.

— Як то, кажу, на що? Як же я міг не пустити їх — скажіть на милість Божу?

— Ану, діду, не мороч голову. Я тебе питаю, на що ти пускав австрійських офіцирів.

— Що я міг сказати на се вахмістрови? Коли, кажу, я був молодий і сильний, я вірою і правдою служив на військовій службі мому государови, імператорови Миколаєви Павловичеви. Тоді я був молодий і узброєний; а як же я міг тепер, старий, немічний дід, змагати ся з Австрійцями, перед котрими навіть наші війска відступили? Хочу думати, що ви шуткуєте зі мною, пане вахмістр?!

— А от я тобі покажу шутки! Я тебе, старий, знаю! Говори мені зараз: які війска проходили через місто?

— А почім я знаю які? Була піхота, і кіннота була, — що я міг йому сказати?

Жандарм пійшов, а по якімсь часі вернув ся вже з поліцаєм, зробив у мене в домі трус, перевернув усе до гори ногами і, не глядячи на те, що нічогісінько не знайшов, заарештував мене і посадив у тюрму. За що? Господь про те знає.

Три тижні без жадного допиту просидів я в янівській тюрмі, а потім мене, як якогонебудь злодія, або тяжкого злочинця, під міцною вартою відвезли в люблинську тюрму.

Перед вступом у люблинську тюрму мене знов обтрусили, але що то за трус був — Господи помилуй! Мене, старого чоловіка, розібрали зовсім до гола і я так голий стояв 20 хвилин, поки тюремні дозорці переглядали мою одежу.

— Що ви робите зі мною, кажу їм, холодно-ж так голому стояти!

— Чорти тебе не візьмуть! — гримнув на мене один з дозорців.

В Люблині я сидів пять тижнів. Між иншим, коли я сидів у янівській тюрмі, заходив до мене янівський повітовий начальник*) Дийв. Я поспитав у нього, за що мене арештували і тримають в тюрмі, а він сказав:

— Не знаю, діду. Я про вас нічого злого не чув і проти вас нічого не маю, але й помогти вам нічого не можу, позаяк вас затримали жандарми.

В люблинській тюрмі мені заявили, що засилають мене на Сибір, до губернії томської, а за що — того не сказали і сам я не знаю, позаяк ніхто мене за ввесь час арешту ні в чім не обвинувачував, ніхто ні про що не запитував. З Люблина мене перевезли в Москву, потім в Самару, Челябинск і Томск.

Етап — то щось занадто страшне. Тюремні дозорці і конвойні салдати поводили ся з нами як з худобою. Як я все те пережив — того й сам зрозуміти не можу, а один бідак, такий же неборак як і я, не переніс страховин етапу та надужить, захорував в дорозі і вмер на руках у конвойних салдатів, коли його хорого переносили з арештантського ваґона в тюрму.

Як що єсть іще Бог на сьвіті, то Він мусить покарати тих, хто вживає таких надужить, хто так поневірясть ся над людом, як знущали ся надімною. 500 верств везли мене на простих санях з Томска до села Іліно. Я думав, що вже й дух з мене вийде і молив ся Богу. Син мій одинак, Болеслав, взятий з резерви до військової служби. Дома лишили ся дочка і невістка з внуком. Син на війні, а я, хорий, тут, на Сибіри!

За що? За що заслали сюди на-пів живого діда, старого миколаївського салдата? Не питати, а кричати треба: за що?!

Хто буде відвічати за ті невимовні надужитя, які творили ся над хорим, старим чоловіком?

Хто винуватий в тім, що йому спричинили невимовні, нелюдські муки? Хто?...

Военного міністра Войціх Доліньский просив позволити йому перебрати ся з Наримського краю в місто Катеринослав, де в нього є свояки, котрі-б його доглядали, бо без догляду і без помочи він жити не може і яко хорий і яко старий.

Чи вийшло щонебудь з тої просьби, я не знаю, але коли я виїздждав з Нариму, а було се в марті, то Доліньский ще сидів там, очікуючи відповіди на свою скаргу.

Прибув Войціх Доліньский в село Іліно Наримського краю 29. грудня 1914 р., а був заарештований в Янові у вересні.

На наримських болотах Доліньский дуже заслаб на суставний ревматизм, а сустави на його руках і ногах страшно попухали. Без помочи других він навіть і ходити добре не може.

*) Повітовий начальник, або повітовий справник, то тесаме, що староста в Галичині.

РОЛЯ ЯПОНІЇ В ЕВРОПЕЙСЬКІЙ ВІЙНІ.

Японія є одинокою з воюючих держав, яка з критичного положеня Европи збирає найбільші користи. Підчас коли деякі її союзники затягають кольосальні пожички в заграничних банках, аби покрити свої розходи, то Японія цілком спокійно може обійти ся при своїх капіталах, а навіть випожичає міліонові суми Хінам.

В марті 1911 року недобір в державній касі Японії виносив 265 міліонів єнів (около 133 міліонів долярів), в червни 1914 року державний недобір виносив 144 міліонів єнів, а в червни 1915 року лише 68 міліонів єнів. Приходи японської заграничної торговлі в 1915 році сягнули до 160 міліонів єнів.

Два роки европейської війни двигнули Японію до тої степени, що вона побила всі сьвітові держави на промисловім і торговельним ринку. Протягом двох років в Японії побудовано богато хемічних лябораторій, богато фарбяних та сотки медичних фабрик. Також скляний промисл Японії цвите під теперішну хвилю, як це ніколи передтим. Рибольовство під кождим зглядом взяло верх над прочими, навіть невтральними державами. В послідних двох літах основано в Японії 6 великих рибацьких підприємств, які мають свою рибацьку фльоту, зложену з 31 кораблів. Вони достарчають риби для всіх анґлійських союзників. Фабрики сірників дістають щоденно великі замовленя від воюючих европейських держав.

Анґлія, Франція і Росія всю свою державно-орґанічну силу оперли на японськім промислі. Всі анґлійські кольонії, як Єгипет, Індії, Австралія і прочі більші або меньші, заповнені японськими виробами. Японія без виповідженя війни побила найбільші торговельні держави Европи. Промисл і торговля Анґлії і її союзників ненарочно попали в сильні японські сіти і коли Анґлія та Франція не схочуть по війні бути залежними від Японії, то будуть мусіли звести з нею завзяту риваліїстичну боротьбу.

Зелізна і сталева продукція Японії росте, наче на дріждях. Протягом війни Японія випродукувала 12 міліонів тон зеліза і стали, які віддала на услуги своїх союзників. Місячна продукція цинку виносить 700 тон, який також іде для Анґлії, Франції, Росії і прочих їх союзників. Продукція міди сягає 70.000 тон річно. Під зглядом міди Японія побила навіть Злучені Держави, які спроваджують японську мідь до своїх фабрик.

Шалений зріст японського промислу і могучість Японії, яко орґанічного тіла, почали звертати на себе увагу її союзників. Анґлія бачить, що її торговлі грозить небезпека. Воюючи з Німеччиною, Анґлія ослабить свої сили, а Японія буде триюмфувати над нею. І чим довше буде продовжати ся европейська війна, тим сильнійшою стане Японія, а воюючі держави Европи будуть слабші. І коли Анґлія хоче оминути торговельну катастрофу, то мусить свої очи і всю свою увагу звернути на Японію, яко на нового і грізного конкурента.

ДЕЩО ПРО УКРАЇНСЬКИХ КОЗАКІВ.

Історія українського народу ділить ся на такі части: 1) Пановане українських князів. 2) Український нарід під Литвою й Польщею. 3) Доба козацька. 4) Україна під Росією й Австрією.

Доба козацька належить до найцікавійших і ми хочемо про неї кілька слів сказати.

Про українських козаків згадуєть ся вперше в 1490 р. в жалобі кримського хана на козаків перед литовським князем. На ті часи припадає початок козацтва.

Почало ся козацтво давно, коли ще Татари нападали на нашу землю. На полудне від Киева аж до Чорного моря були богаті степи, де вибирали ся на лови сьміливійші люди. На волі виробляла ся в них відвага і нераз вони нападали на Татар і відбирали їм добичу. Опісля втікали сюди люди і з під панщини і так поволи повстало зорґанізоване козацьке війско.

Головний козацький табор був на Дніпрі, на острові понизше порогів, і звав ся „Січ Запорожська". Козацька старшина вибирала ся козаками, а голова всього війска звав ся гетьман.

Велику силу здобуло козацтво в другій половині XVI. віку; тоді починаєть ся та велика і славна робота козаків.

Спершу козаки виступили проти Татар і Турків, що, нападаючи на Україну, все нищили, а нарід забирали. Визволене христіян з неволі бісурменської — було першою задачею козаків. Однакож опісля козацька сила звернула ся проти Поляків, що не меньше як Татари кривдили і неволили панщиною український нарід. Не диво, що весь український нарід ставав в козацькі ряди проти Поляків. Тому давнійші письменники звали козаками також цілий наш нарід.

Дуже богато воювали козаки і слава їх побід відбивалась аж в західній Европі. Шевченко так коротко малює козацькі часи:

Було колись в Україні
Ревіли гармати,
Було колись Запорожці
Вміли панувати.
Панували — добували
І славу і волю...
Минуло ся... Остали ся
Могили на полю.

Довго прийшлоб ся вичисляти всі війни, які вели козаки. Нападали й саму турецьку столицю Царгород і добре дали ся в знаки Полякам, а деколи Москалям. Був навіть час, що папа через сьвященика Комуловича, а німецький цісар через свого висланника Лясоту (около 1494 р.) старали ся приєднати козаків для своїх справ.

Коли Поляки зачали на Україні заводити унію і кривдити православних, то козаки якраз стали в обороні православної віри (але тодішна православна віра не була тесаме, що нинішне московське православє). Тоді вся культура народна робота гуртувала ся в церковних православних братствах і до такого братства 1615 р. записав ся був і гетьман Сагайдачний з усім запорожським війском і так козацтво взяло в опіку інтереси прав церкви і взагалі культурну роботу українського народу.

Найвизначнійшим між гетьманами був Богдан Хмельницький, що побив Поляків над Жовтими Водами, під Корсунем, Пилявою, Зборовом, Збаражем... Весь український нарід прилучив ся тоді до козаків. Бачучи однакож, що Україну дуже знищили війни і треба їй помочи проти Татар і Поляків, Хмельницький прилучив 1654 р. Україну до Москви з тим застереженєм, що права Українців будуть шановані.

Тепер зачали Москалі робити на Україні те, що перше Поляки, і проти них виступали гетьмани з козаками (Виговський і Многогрішний, Дорошенко і другі), та не могли вже освободити України з рук Москалів.

Згадати ще одного з гетьманів — Івана Мазепу. Коли Москалі зачали страшно кривдити наш нарід за Петра Великого, то Мазепа не втерпів і приєднавши шведського короля Кароля XII., пійшов проти Москалів, однак 1709 р. його побито. З инших гетьманів Полуботок умер 1724 р. в московській тюрмі. А з тим усім сила козацька впадала.

Послідним козацьким гетьманом був Кирило Розумовський до 1764 р. Тоді цариця Катерина II. скасувала гетьманщину, а 1775 р. знищено Запорожську Січ. Козаки порозходили ся. Около 40.000 пійшло під Турка, та ще де. Опісля московський уряд з оставших зібрав нові козацькі полки і власне їх потомки живуть до нині на Кубані, де задержали українську мову, звичаї, пісні. І дещо української сьвідомости в них є.

Всіх козацьких гетьманів від Вишневецького (1550—1583) до Розумовського (1764) числять понад 50.

Ось-так коротенько представляєть ся історія українського козацтва. Додати хиба можна, що коли би в наших гетьманів була виразна думка про самостійність України, то могли би були зробити з України сильну державу. Та... легко нині судити, що треба було колись робити.

Нинішні російські козаки (крім кубанських) нічого спільного не мають з давними нашими козаками.

ДОПИСИ.

З NEW YORK, N. Y.

Концерт в честь Івана Франка.

Заходом „Української Народної Громади" в Ню Йорку відбув ся тут в суботу, 26. серпня с. р., концерт в честь Івана Франка. На програму зложили ся ось-такі точки: Марш Л. Бетовена (орхестра); Вступне слово (о. М. Підгорецький); Пісне моя, Франко-Січинський (хор мішаний); Прольоґ до поеми „Мойсей", Франко (деклямація п. Ів. Добрянського); Як почуєш в ночи, Франко-Січинський (сопранове сольо в супроводі фортепяна пані Юлії Корецької); Ой гаю мій, гаю, Лисенко (жіночий хор „Зірки" в супроводі орхестри); Безмежнеє поле, Франко-Лисенко і Мені однаково, Шевченко-Лисенко (барітонові соля в супроводі фортепяна п. Мих. Зазуляка); Франко яко громадянин (відчит п. П. Задорецького); Марш Шопена (орхестра); Сумно, в день пошани Івана Франка, Ник. Кисіль (деклямація самого автора, п. Н. Кисіля); Лічу в неволі, Шевченко-Січинський (хори мішані і мужеські, з сольом пані Ю. Корецької, в супроводі орхестри); З „Книги Кааф", пісня IX, Франко (деклямація панни Зофії Фенчинської); Елеґія, Массенат (барітонове сольо п. Мих. Зазуляка); За тебе, Україно, Щурат-Людкевич (хор мішаний в супроводі орхестри).

Простора саля „Кувер Юніон" була повна людий, що зійшли ся пошанувати память помершого українського письменника. Кілька мінут по 8-мій невелика орхестра відіграла „Марш Бетовена", а відтак місцевий парох о. М. Підгорецький виголосив принагідне вступне слово, в якім представив значінє Франка для нашого народу. „Український Хор" під батутою п. Мирона Гундича відсьпівав дотичні кусники без закиду. Перший раз виступив на сцену жіночий хор „Зірка" і зробив на публику дуже гарне враженє. Найбільше оплесків дістало ся пані Корецькій і п. Зазуляковн за їх прекрасно відсьпівані соля. Відчит і деклямації були виголошені добре. Концерт скінчив ся пару хвиль по 10-тій годині вечер відсьпіванєм гимну „Ще не вмерла".

Понизше подаємо вірш Українця з Росії, п. Н. Кисіля, виголошений самим автором на тім концерті.

СУМНО.

(В день пошани Івана Франка).

Гаснуть огні за огнями,
Зьвізда за зьвіздою паде,
Найлішші сили між нами
Недоля в могилу кладе.
Так ще недавно забрала
Зла хвиля від нас Павлика,
Послідне й прощай не сказала,
В безодню знесла співака:
Без жалю, без слів і без болю,
Здушила йому сухе тіло,
Не дала й наплакатись в волю
Його серцю люблячому діло.
Тепер перед нами могила
Борця і поета Франка,
Того, що у слові його була сила,
Була і любов безмірно палка...
Того, хто всі лучші сили
Віддавав від уродженя нам,
Хто був завше і гордий і сьмілий
І усе перепробував сам.
Був і сином і батьком народа,
Працював лиш на користь братів;
Не страшна була йому й незгода,
З нею дальше і дальше він плив...
Алеж сили, боротись самому
Із сотками незгод, то замало,
А підтримувать, бач, нема кому,
Тому і поета не стало...
Так один за другим метеори
Із неба летять і падуть
Без шуму в могильнії гори
І кістки свої в вічність кладуть.
Всі, майже всі вони були між нами
І для нас вони сьвітлом були;
Попід небом літали орлами
І беззорих до сонця вели,
Несли на собі за любов кайдани,
Сліпли по тюрмах і з голоду пухли.
В їх тілі чорніли глубокії рани,
З ранами й серця на віки потухли...
О, ми бачим і знаємо всякий,
Скілько горя і сліз пройшло
У того, хто без слова подяки
Йшов із лірою в бідне село.
А щож ми? Навіть не хотіли й дивитись
У той час, як слабіли орли.
Ми привикли по смерти молитись
За їх душі й за хвилі ті злі...
Ми зійшлись, як і завше сходились,
На поминки, на тризну мертвому...
За житя ми на них не дивились
Не подали й руки ні одному.
І щож мертвому прийде від того,
Що ми в гріб йому цьвітку положим?
Чи пізнає він, що то є і від кого?
Чи цьвітками йому допоможем?...
За діла наші вбогі до брата
Встидно й тіни нам мертвого буде,
А старенька українська хата
Зовсім зникне, забудуть люди!
Оттоді ми згадаєм душою,
Як потрібно було шанувать
Нам того, хто боров ся за нас із нуждою,
Хто й в могилу за нас пійшов спать.

— — — — — — — — — — —

Пошануймо-ж память поетів люблячих
Хочби тим, що язучим слова їх великі;
А живих тримаймо в обіймах горячих,
Поки й самі у землю не пійдем на віки.

ВОЗДУШНІ МІНИ МИНУЛОГО СТОЛІТТЯ.

Часті вісти про напади австрійських летунів на Венецію пригадали події з перед 67 літ, а іменно, бомбардоване сього міста. Без сумніву, тодішні бомби дали спонуку до винайденя і уживаня в часі війни воздушних мін і воздушних торпед. Облогу Венеції розпочав був ґенерал Гайнав Венедик з весною 1849 року. Острілювати місто з тяжких гармат було неможливим, позаяк лягуни (малі озера, на котрих побудоване місто) творили перешкоди і підійти під місто було немислимо. Капітан артилерії Ухатіс піддав гадку, щоби на місто пустити бальони з мінами. Бальони, наповнені ґазами, були заосмотрені ґнотами, котрі запалювано. Ґноти були такої величини, що мали згоріти в дорозі над місто. Над містом мав ґніт запалити бальон і спричинити експльозію міни. Двіста таких воздушних мін або торпед вислано з Відня. При кінці червня 1849 року зроблено пробу з моря. В напрямі міста дув вітер і пущено бальони, однак вони не принесли успіху. В декотрих згасли запалені ґноти, инші полетіли поза місто, коли напрям вітру змінив ся, инші експльодували перед містом, а лиш декотрі увійшли до міста і фортів. Много впало до моря і озер.

Так без успіху минуло перше бомбардоване з воздуха, на котре покладано великі надії. Однак мимо того повелось Австрійцям здобути Венецію в серпни 1849 р., коли поперед здобуто твердиню Мальджера, на північнім заході від Венеції. Пізнійше пробувала того средства боротьби Франція, а відтак инші держави; однак всі ті проби оставали без успіху. В новійших часах роблено проби, щоби воздушні торпеди можна було кермувати при помочи бездротного переношуваня електричної струї. В теперішних часах рівнож згадувано вже кілька разів про винахід воздушних торпед, кермованих при помочи електрики. Однак про уживанє їх в боротьбі не було згадки. Правдоподібно оказали ся вони невідповідними. Однак хто знає, чи так сильно розвинена военна техніка не зробить сьвітови несподіванки... В найблизшім часі ми готові почути про боротьбу воздушними торпедами, кермованими електрикою.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Українці висилають апеляцію до Вілсона.

В часописи „Бостон Пост" (з 19. вересня б. р.) читаємо: Бостонські Українці, іміґранти з полудневої Росії і східної Галичини, вислали вчера до президента Вілсона апеляцію, в якій просять його, щоби заінтересував ся розповсюдненим тут рухом, котрий старасть ся о те, аби тутешнє правительство взяло участь в європейській мировій конференції, і пропонує, аби ті народи, котрі замешкують воєнні терени, мали голос у виборі правительства, під яким вони мають жити. О. Александер Павляк, Мирослав Січинський і Михайло Калита, репрезентуючі Українців, вислали письмо до президента Вілсона.

Соціялісти будуть голосувати за Вілсоном.

В робітничій церкві при 14. ул. і 2. евеню в Ню Йорку в середу вечером проф. В. Дж. Дурант, визначний член соціялістичної партії, мав лекцію на тему біжучих виборів. Він заявив, що при виборах на президента буде голосувати за Вілсоном і наклпкував присутних, аби вони голосували також за Вілсоном. „Соціялістичного президента (Бенсона) ми не є в силї вибрати, а коли будемо за ним голосувати, то і Бенсон і Вілсон перепадуть, а Гюза виберуть президентом. Длятого я радив би, щоби всі соціялістичні голоси віддати для Вілсона. Нам треба президентом чоловіка, котрий репрезентував би сталевих робітників, а не сталевий трест; чоловіка, котрий репрезентував би зелізничих робітників, а не зелізничі компанії". Відтак виязала ся жива дискусия, з перебігу котрої можна виносити, що голоси соціялістичної партії впадуть на Вілсона.

Молочарі грозять страйком.

На засіданю членів юнії нюйорських розвозчиків молока ухвалено жадати від компаній підвишки платнї, а коли компанії не згодять ся на сю пропозицію, то розвозчики числом 6.000 вийдуть на страйк.

Спелл юр нейм...

На одній улици в Ню Йорку приключила ся така пригода: Евенею їхав трамвай, яким руководив страйколом, а з бічної улиці надїхав автомобіль і на розї улиць зударили ся разом. При тайкій катастрофі 6 мущин віднесли тяжкі рани. Їх взято зі середини улиці і поскладано одного побіч другого під муром будинку. Кров струями лила ся з ран, але патрольоючі полісмени не звертали на се уваги. Вони уважали, щоби товпа не кидала камінєм у трамвай. По упливі кільканайцяти хвиль полісман дав знати до найблизшого шпиталю. Проминуло 30 хвиль від катастрофи, як по хорих прийхав шпитальний амбулянс. За той час досить крови потекло по хіднику. Ранені були так обезсилені, що й говорити не могли. Та се не зворушило камінних сердець „публичної услуги". Із жертвами катастрофи вони дуже холоднокровно обійшли ся. Перш усього питали кождого поодиноко, яке його імя. Спитали одного, який майже послідний дух віддавав зі своєї груди, але сей не відповів на запит, лише сказав: „Не мучте мене! Дайте менї спокійно вмерти!" Такі запити тягнули ся яких 10 хвиль. Аж коли побачив се якийсь рослий мущина-детектив, тоді грізним урядовим тоном він приказав забрати ранених чимскорше до шпиталю.

Крадуть малих дітий.

В середу вечером цілий Бруклин, Н. Й., мав небувале видовище. З кождої поліційної стації розіслано по місті детективів, коли Ф. Абрамовіц донесла, що хтось украв її 3½-літну доньку Ґетруду. Дочка її сиділа в дїточім візку на хіднику коло дому, а мати продавала товари в своїм склепі. По часї мати вийшла до дитини, але її вже не було — хтось вкрав. Перед судією Абрамовіц зізнала, що о крадїж дитини підозріває якогось конкурента склепу її мужа, але поліція держить його імя в тайні. Пошукування поліції і детективів покищо на ніщо ще не придали ся.

Непокараний злочин.

В. Бренан з Бруклина, Н. Й., зложив у банку $50.00, аби уратувати свою хору жінку, зістав увільнений судовим властями від вини і кари. Коли його заарештовано і стягано з нього протокол, він скаржив ся, що нужда пхнула його до такого вчинку. Казав, що має молоду жінку, яка лежить хора в дома і нема за що приклпкати лікаря. Учувши такі слова, судія велїв вислати до дому Бренана кількох детективів, аби вони переконали ся, чи зізнаня обжалуваного є вірні. Детективи удали ся до означеного дому і дійсно застали на ліжку хору жінку, яка очікувала породу. Сам вигляд мешканя потвердив зізнаня Бренана про його нужду. Судія увільнив його від кари, а капітан поліції вручив йому навіть 5 долярів на тимчасові розходи; кромі сього він винайшов йому роботу.

За непослух 3 роки арешту.

Бруклинський суд присудив 3 роки арешту шоферови Г. Нюберн. Вина його лежить у тім, що він без дозволу властителя взяв автомобіль, аби ним трохи провезти своїх знакомих. За кільканайцять хвиль шофер повернув з автомобілем назад до дому, але се не помогло. „Я тобі раз казав, аби ти без мого дозволу не рушав автомобіля" — сказав його господар. Шофера відставлено до Сінґ Сінґ, де він за свою провину просидить 3 роки у вязници.

Забув своє імя і число дому, де мешкає.

Добре убраний і досить образований молодець прийшов на поліційну кватиру при 125 улици в Ню Йорку і просив, аби вишукати його імя, бо він не може пригадати собі, як називає ся. „Я забув своє імя і не знаю, де я мешкаю" — сказав він на поліції. Сейчас покликано лікаря зі шпиталю „Нікербокер", а сей сказав, що хлопець стратив память. Лікар забрав його до шпиталю. До нього приклпкано знану йому молоду женщину, але він її не спізнав, а навіть, коли вона до нього говорила, то він плакав і кричав. Женщина сказала його імя, але хлопець не може собі пригадати, чи се є дійсно його власне імя. Він числить всього 22 роки життя.

Перша 42-центиметрова гармата в Америці.

Злучені Держави мають вже першу 42-центиметрову гармату. Силу її випробовували в Індієн Гед, Мд. Коли вистрілили, куля перебила сталеву плиту і пісковий насип, відтак летіла ще 1 милю понад землею, вкінци перелетіла через кухню Марії Свен і упала на городі. Там найшли кавалок оловяної маси, що важила 2.100 фунтів.

Не давайте напивків готелевій услузі.

По всіх нюйорських готелях і ресторантах є звичай давати готелевій услузі напивки (тинс, трінкґельд). В кількох порядних готелях скасовано вже той звичай, і на тій основі одна нюйорська американська часопись забрала в тій справі голос. „Напивки є безперечно найгірними з невеликих проступків — говорить ся в тій часописи. — Давати услузі напивки, се не є так погане, але щоби вона мала бодай з сего яку користь. А то кождий цент з напивків іде до кишені властителя готелю, чи ресторанту. Властитель, видячи, що його услуга має добрі „типси", зменшує їй платню. Проти напивків повинен запротестувати весь загал. Не давайте услузі „типсу". Сим не зробите їй ніякої кривди, бо вона з ваших гроший кривдно нічого не має!"

Не куріть, як кладете ся спати.

М. Мілєр, 30-літна женщина з Пітсбурга, згоріла в ліжку підчас спаня. Фаєрмани вдерли ся до хати і побачили, як серед полумінн лежала нежива вже женщина. Огонь спричинив непогашений згарок циґаретки.

Виступають проти Чапліна.

В нюйорській американській ґазеті „Івнінґ Мейл" є поміщена така кореспонденція:

„Пане: — На редакційній стороні Вашої ґазети Ви накликуєте американську суспільність до праці у всіх галузях духового знаня, а за примір ставите нам Карузо і Чапліна, яко чужинців, що причиняють ся до піднесеня значіня американської сцени. Вкінци ставите запит, чи не могли би Американці заступити місце сих двох людий, бо, як Ви заявили, шкода, щоби чужинці брали наші гроші і вивозили їх до своїх держав. — Добре, я згодив би ся на Вашу пропозицію, але мушу зазначити, що Ваша оцінка щодо сих двох мужів є невірною. Карузо є артист і є пожаданий в такім цивілізованім краю, як наш. Ми даємо йому гроші, але він дає нам більше ніж гроші. Але що Чаплін? Він показує нам дурниці і за се бере від нас грубі суми. Його конче треба, усунути з американської сцени. — Е. Байстром".

Мирові аґенції Форда в Европі.

Американський мілїонер Форд не покидає думати про закінчене війни. Він все таки вірить, що своїми капіталами причинить ся до скорного заключеня мира. Які його пляни щодо мирової кампанії, він не хоче нікому виявити. Але пляни у нього є. Під теперішну хвилю Форд має в Европі три фінансові аґенції, які мають на цїли поборювати війну. Одна аґенція є в Берні (Швайцарія), друга в Гаї (Голяндія), а третя в Копенгаґен (Данія). З тими аґенціями Форд веде постійну переписку і надає їм напрям політики.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Цивільне населенє опускає Львів?

Німецька часопись „Нає Цюріхер Цайтунг" доносить, що почавши від 13. вересня б. р. цивільне населенє опускає Львів. Населенє носить ся з думкою, що незадовго до Львова можуть прийти російські війська і вже тепер хоче оминути всяких брутальних напастий зі сторони Росіян.

Конфіската маєтків у Галичині.

„Газета львовска" доносить, що краківський краєвий карний суд зарядив конфіскату маєтків слідуючих осіб: д-ра Семена Булька, адвоката, і д-ра Александра Гасая, адвокатського концїпієнта — оба в Мушинї; Гаврила Гнатишака, греуько-католицького пароха в Криниці; Теодозія Дуркота, греуько-католицького пароха зі Ждинї; Романа Прислоньского, греуько-католицького пароха в Жеґестові; Дмитра Вислоцького, студента з Лабової; Івана Андрейка, слухача університету, родом з Тулича; Теодора Мохнацького, рільника з Мохначки долішної; Методія Трохановського, народного учителя в Криниці; Александра Милянича, народного учителя в Поворознику і Миколу Ґремоси, рільника в Криниці. Всіх їх оскаржено о злочин державної зради і зорученої сили.

Нужда серед Гуцулів.

Мешканці гір в Галичині і на Буковині, де від довшого часу ведуть ся бої, находять ся в тяжкім положеню. З гір зійшло богато людий, що не мають ніяких средств до життя. Доки битва в Карпатах не рішить ся в одну або в другу строну, неможливо є помогти мешканцям Карпат.

Січові Стрільці на Волинї.

В записках одного полоненого Москаля, поміщених в кацапській ґазеті „Р. З.", стрічаємо згадку про діяльність Січових Стрільців на Волинї.

Стрільці приїхали туди на самий Великдень. Вони їздили з одного місця на друге і освідомляли селян. Говорили про минувшину України, про те, що Москалї є ворогами України. — Україна повинна бути — читаємо в записках Москаля — самостійна і сама в собі, а того можна добити ся тільки силою. Длятого всі правдиві Українці повинні перейти на сторону Австрії, де відразу утворять мілїонове військо „Січових Стрільців".

Волинці відносились до сеї справи прихильно, однак не могли рішитись на пізку сторону. Стрільцям вони відповідали: „То видно буде після миря, а тепер то ми ще не знаємо, чиї будемо".

НОВИНКИ.

Голяндська королева остерігає воюючі держави.

У своїй вступній промові при отвореню сесії голяндського парляменту королева Вільгельміна сказала кілька слів на адресу воюючих держав. „Ми, яко суспільність невтральної держави, мусимо строго боронити міжнародні права. Також мусимо боронити своєї независимости, коли би котранебудь воююча держава сягала по неї". Щоби вразї небезпеки можна оружно оборонити ся, королева заявила ся за нагромаджуванє воєнних матеріялів і поживи.

Брак офіцирів в Англії.

Оповіщувані листи страт в англійській армії вказують на се, що Англії взагалі дасть ся відчувати брак старших офіцирів. На послідний листі, виданий англійським міністерством війни, немає пйодного убитого офіцира, який числив би 26 літ життя. Всі офіцири по більшій части у віцї 20 до 23 років, а кількох 19-літних.

Земельна справа в Англії.

Нинішна війна заставила декого застановити ся над земельною справою в Англії. Великі простори землї в Англії є власністю кількасот капіталістів, які винаймають сю землю людям, або держать її пусто-марно і лише часто від часу їздять там на лови. Для того, хто має такі великі земельні посілости, є воно добре, але держава і ціле населенє дуже через те терпить. В инших краях уряд вже давно взяв справу таких земель у свої руки, а в Англії уведено лише закон, на підставі якого властитель посілостий не сьміє вигнати з землї винаймаючого, аж доки не заплатить йому належитости за те улїпшене, яке винаймаючий зробить на тій земли. Нині 8 мілїонів 500 тисяч акрів землї в Англії не приносить зовсім ніякої користи нікому, лише виїмково тим, що там полюють. Тепер підносять ся голоси, щоби сю землю розпарцелювати між населенє і зужити її під засіви.

Однакова біда — неоднаковий вихід.

Воєнний кореспондент московської часописи „Русское Слово" на сторінках гої-ж часописи пише: В часї нашого наступу на полудневo-західнім фронті (в Галичині) звідун Лазаров знайшов двох сплячих офіцирів в тимчасовій кватирі в Бродах. Один з них Німець, а другий Австрієць. Підійшовши до Німця, Лазаров сказав:

— Вставайте, ваше благородіє. Буду брати в полон.

Німець схопив ся і, побачивши російського жовніра, спитав по російськи:

— Кто ти такой?

— Салдат русской армії — відповів Лазаров. — Ваші Броди уж нами взяти.

Німецький офіцир прийшов до опамятаня. Вмить вхопив револьвер і з окликом: „прощай вітчино" пустив собі кулю в голову.

Другий учасник тої зворушуючої сцени, австрійський офіцир, заплакав, а відтак витягнув шаблю, дав її Лазарову і сказав:

— Ми програли війну. Я здаю ся в полон.

Російські урядники не придержують ся законів.

Орловська ґубернська управа розпочала процес проти станового пристава (повітового комісаря) 3-го стану малоархангельського повіту, Дієспєрова. Його обжалувано о злочин продажі спірнтусу та купна краденних річий. Власти давали йому спіритус для канцелярійних потреб, а він продавав його. Зі злодіями Дієспєров держав також руку. Злодії крали дорогоцінні річи, а пристав забирав їх і перепродував.

Японські жовніри в російській армії.

Кореспондент „Злученої Преси" доносить, що під теперішну пору в російській армії є 30.000 японських жовнірів, а з них більша половина самі офіцири. Жовніри сі сповняють службу при артилерії. Ще 1915 року, як доносить кореспондент, російське міністерство війни просило Англію о один полк офіцирів, але Англія відмовила сїй просьбі. Правдоподібно прийшло в тій справі до порозуміня з Францією і Франція вислала своїх офіцирів до Росії, а Росія в заміну вислала своїх жовнірів до Франції.

Новий Соломон.

Німецька часопись „Зіддайтше Монатсгефте" містить слідуючу цікаву анекдоту: Один богатий Жид заложив зі своїм братом склеп з дорогоцінностями. По часї виїхав він з братом на чужину і помер. Братови полишив тестамент, в котрім говорило ся: „Дай з мого маєтку моїй вдові кілько сам хочеш, а решту остав собі". На основі сього письма брат давав своїй братовій лише 1.000 рублів (се діяло ся в Росії), а решту, 19.000 рублів, хотів взяти для себе. Вдова пійшла зі скаргою до рабіна, а сей казав приклпкати до себе спадкоємця. — „Як звучать останні слова померного?" — спитав рабін. — „Дай з мого маєтку моїй вдові кілько сам хочеш, а решту остав собі" — прочитав жидок. — „Добре. Отже, кілько хочеш мати з оставшого маєтку?" — „Девятнайцять тисяч рублів!" — „Так — сказав рабін — твій брат казав: дай моїй вдові кілько сам хочеш. Ти хочеш 19.000 рублів. Отже мусиш їй дати 19.000 рублів, а решту остав собі".

Перший бетоновий корабель.

З Крістіянії (Норвеґія) доносять, що там збудували перший бетоновий корабель. З вннього вигляду він подібний на велику барку і цілий збудований з бетону, кромі дна, яке є зі сталі. Такий корабель видасть ся практичнійшим ніж корабель з дерева або з зеліза.

Тунель попід Босфор.

Турецькі інжинїри приготовляють плян побудувати тунель попід Босфор. Се мало би величезну вартість для Туреччини. На сю будову Туреччина має видати кількасот мілїонів франків. Праця в тім напрямі має почати ся в найблизших місяцях.

БЕНКЕТ В ЧЕСТЬ Л. ДЕЙЧА І Е. ЗІНОВІЄВОЇ.

Навряд, щоб чиє імя із живих ще російських революційних діячів мало таку широку звісність і заслужену популярність, як імя Левка Дейча, сього старенького дідуся, що має вже 60 літ віку. Але й не тільки серед російських революціонерів. Його занадто цікаві оповіданя з історії революційного руху переведено на богато ріжних мов, що зробило Левка Дейча популярним героєм у всьому цивілізованому сьвіті. Безперечно імя Левка Дейча займає одно з найпочеснійших місць в історії російської революції 70-тих років минулого століття. В Америці Левко Дейч зі своєю дружиною Е. Зіновієвою прожив остатні 5 літ, працюючи яко журналіст, а остатний рік видавав місячник „Свободное Слово". Нині Левко Дейч повертаєть ся до Европи. Російські й американські соціялісти, товариші й почитателі Левка Дейча і Е. Зіновієвої лагодять в їх честь бенкет, котрий має відбути ся 14. жовтня б. р. Бенкет, або вечерок, буде доступний для всіх і буде уладжений занадто добре.

І Українці, котрі захтіли би пійти на сей вечерок, будуть мати нагоду побачити соціялістів і взагалї всіх поступових діячів з Росії, котрі по волі, а більше по неволі, перебувають нині в Злучених Державах. А попращатись зі стареньким Левком Дейчом вони зберуть ся мало що не всі.

Вечерок відбудеть ся в Вебстер Гол і як би хто з Українців зібрав ся туди пійти, то квиток може здобути в редакції „Свободи" у Гр. Семешка, або при вході до галї.

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Горощак Копча Варвара, членкия відділу 2. Вступила до У. Н. Союза 28-го лютого 1904 р. Походила з села Розтока, повіт Новий Санч, Галичина. Померла на серцеву недугу дня 12-го серпня 1916 р.

Сухиняк Тимко, член від. 89. Вступив до У. Н. Союза 23-го цьвітня 1901 р. Походив з села Мохначка, повіт Новий Санч, Галичина. Помер на запалене дня 29-го липня 1916 р.

Долошицький Михайло, член від. 106. Вступив до У. Н. Союза 23-го мая 1910 р. Походив з села Сосорів долішний, повіт Сянік, Галичина. Помер на сухоти дня 29-го липня 1916 р.

В. І. П.

ПОДЯКИ ЗА ОДЕРЖАНІ НАГОРОДИ.

Дякую дуже красно У. Н. Союзови за дарунок, який менї прислали за нових членів, котрі зістали приняті до У. Н. Союза. Вступайте, Братя і Сестри, до нашої органїзації, бо там найдете захист і поратунок на случай чорної години. Розвивайте ся, Українці, і памятайте, що нігде не знайдете такої щирої опіки, як у нашім У. Н. Союзї. — Остаю з поважанем, Василь Горинковський, секр. Бр. св. Володимира, від. 162, в Скрентон, Па.

Складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за дарунок, який я одержав, то є прегарну відзнаку У. Н. Союза і шпильку до краватки. Отож я жичу, щоби наш У. Н. Союз зріс у сотки тисяч членів, бо то є одинока, перша, найлїпша і найдорозша орґанїзація українська. — Іван Стрихарський, предс. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 68, в Іст Шікаґо, Інд.

Складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за дарунок (срібну відзнаку і шпильку до краватки). Маленька праця, а така красна нагорода. Отож желаю, щоб наша найбільша, найсильнійша і найстарша одинока українська орґанїзація зросла в тисяч-тисячі членів, а ті урядники щоб так провадили довгі літа. — Пилип Щуцький, член Тов. „Зап. Січи", від. 155, в Перт Амбой, Н. Дж.

Засилаю сердечну подяку У. Н. Союзови і всім його Головним Урядникам за прекрасний дарунок. Желаю цілому Гол. Урядови добра і успіху в дальшій праці для добра нашої славної орґанїзації. Я зі своєї сторони буду старатись і на дальше працювати в хосен У. Н. Союза. Дай Боже, аби наш У. Н. Союз зростав в сотки тисяч членів, аби вороги нашої орґанїзації видїли, що по стороні У. Н. Союза стоїть весь сьвідомий загал української суспільности. Здоровлю всїх Головних Урядників У. Н. Союза і всїх Членів нашої дорогої орґанїзації. — З високим поважанєм, Іван І. Малиса, секр. 283 відділу, в Оборн, Н. Й.

Складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за дарунок, який я отримав, то є за шпильку до краватки. Нехай росте і розвиваєть ся наш У. Н. Союз. — Конст. Лопушанський, секр. Бр. св. Володимира, від. 65, в Елїзабет, Н. Дж.

Я низше підписаний складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за красну памяткову нагороду (шпильку), яку менї прислали за зорґанізоване кількох членів до У. Н. Союза. Дякую також тим членам, що вступили до нашої дорогої орґанїзації. Дай їм Боже, завсїди таке почуте, щоби вони приєднували своїх братів до У. Н. Союза. А я завсїди буду старати ся, щоб наші братя не стояли в чужих орґанїзаціях, але в своїй рідній, в У. Н. Союзї. — Йосиф Котик, член 27? відділу, в Вілкесбери, Па.

Др. І. Спіллінґер

Порада і оглядини ДАРОМ.

Застарілі хороби можна вилічити без ужитя затроюючих лікарств при помочи електрики. Рівнож в богато случаях, що давнійше вимагали операції, можна вилічити ся о много лучше тим самим способом, без ужитя ножа. 79—

Маю також машину, за помочию котрої можу бачити нутро людського тіла і пізнати причини хороби, а другою машиною можу впровадити струю електричну до тіла і вбити заразливі бактерії, які є причиною всіх недомагань. Та метода лічення є не тілько нешкідливою але і приємною для пацієнта.

Dr. J. SPILLINGER
153 E. 18th St., New York, N. Y.
при стації елевейтра 3-ої евені і субвею.

Години офісові: від 9. рано до 12. пол.,ві второк і пятницю від 9. рано до 7 вечер, в неділю від 9 до 11 рано.

ОДИНОКА ХРИСТІЯНСЬКА ШКОЛА ШОФЕРСТВА.

Пощо платити більше? Чому маєте бути невільниками в шапах, коли можете стати своїм босом і заробляти по $25 тижнево і висше. Наша школа має найліпше і найбільше заосмотренє в сім обсягу в Америці. Се є одинока школа, в якій учать шоферства і реперованя на всяких новомодних автомобілях, як Chalmer's, Buick, Cadillac, „Hudson Super Six", 1916-1917 модель. Вчимо в українській мові. Також стараємось о посади. Харч і мешканє для позамісцевих дешево. Ґарантуємо студентам дипльоми і стейтовий лайсенс. Огляньте нашу школу і самі оцініть. Памятайте: Свій до свого! Уважайте на нашу адресу:

ARENA AUTO SCHOOL, 210 W. 50th St., (Близько Бродвею)
NEW YORK, N. Y.

Безплатні інструкції механізму для шоферських студентів — се доказ користий, які дає наша школа. Незабудьте зайти вперед до нас. 86—

ELIAS ROSENTHAL

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
АДВОКАТ
В АМЕРИЦІ.

Практикує понад 25 літ в тутешних судах і є добре всім знаний.

302 Broadway, New York, N. Y.
13th floor -12—

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE

407 East 58th Street, NEW YORK, N. Y.
Межи 1st Ave. і Ave. A.

СТАРОКРАЄВИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЛІКАР

Лічить успішно всі жолудкові недуги; легких, нирок і всі другі внутрішні недуги. Лічить падачку і секретні недуги мущин і женщин. Щеплене проти сифіліса і ріжні инші операції. З великим успіхом лічить ревматизм, рани на ногах, лишаї, всі скірні викили, як також дитинні недуги. Лікар говорить по українськи і сам виробляє ліки.

Офіс отворений від 9 рано до 8. вечером, як також в неділі і сьвята. Хто не може приїхати нехай пише до нас. 79—

ЗДОРОВЛЄ — СЕ БОГАЦТВО.

Коли потребуєте доброго спеціяліста недуг мужеських і жолудка навідайтесь до мене. Я вилічу найбільше застарілі недуги.

Profesor DR. ALTMAN,
314 E. 15th St., New York, N.Y
Години: від 1—3 і від 6—9
(в неділі замкнено). 9-21

$15 ЛЕКЦІЇ ЇЗДИ АВТОМОБІЛЕМ $15

NEW-YORK AUTO SCHOOL

Чому маєте ходити без праці або мало заробляти, коли можете мати легке і добре платне занятє, все на сьвіжім воздусі.

Ми вивчимо Вас на шофера і автомобілевого механіка протягом 3 тижнів в день або вечерами і постараємось для Вас по укінченю курсу о добру роботу. Наша школа є першою і найліпшою в тім краю, в якій учимо після найновійшої методи а не як другі. Властитель сеї школи є інспектором автомобілів, і тому він знає ліпше вчити як другі.

Прийдіть до нас ще нині, розмовитись у своїй мові; офіс отворений до 9-ої вечер. Лайсенс ґарантуємо. 41—

Маємо дешеві мешкання для учеників з провінції.

NEW YORK AUTO SCHOOL,
302 E. 14th St., близько 2-ої Аве.,
New York City.

Женщина-адвокат.

Обзнакомлена з відносинами еміґрантів в Америці.

Веде справи в цивільних і висших судах з найліпшим вислідом.

Безплатні поради незаможним уділяє від 5-ої до 6-ої веч. 06ев18

R. F. JANOER, 132 Nassau Street NEW YORK, N. Y.
Room 801. Tel. Beekman 4654

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює В 24 ГОДИНАХ
Кожда галка має напись з MIDY
Уникайте підробів.

НАЙБІЛЬШИЙ ЗАКЛАД ДЕНТИСТИЧНИЙ

НА ВСХІДНІЙ СТОРОНІ МІСТА НЮ ЙОРКУ.
ЗУБИ ПІСЛЯ НАЙНОВІЙШОЇ МЕТОДИ.

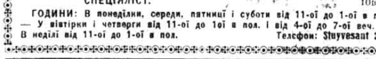
Вставляємо нові зуби, які будуть знаменито виглядати і послужать Вам як Ваші власні. — Витягаємо зуби рішучо без болю.—Робота ґарантована.—Ціни умірковані.

Dr. A. H. CHAIKIN, Chirurg Dentist,
293 E. 10th Street, cor. Ave. A., New York, N. Y.
Години офісові: щодня від 9. рано до 9. веч.; в нед. від 9. рано до 2. поп.

НОСОВІ, ГОРЛЯНІ І УШНІ НЕДУГИ

Dr. SALERNOV, 232 Second Ave. коло 14 ул. NEW YORK N. Y.
СПЕЦІЯЛІСТ. 10ве18

ГОДИНИ: В понеділки, середи, пятниці і суботи від 11-ої до 1-ої в пол. — У вівтірки і четверги від 11-ої до 1ої в пол. і від 4-ої до 7-ої веч. — В неділі від 11-ої до 1-ої в пол. Телефон: Stuyvesant 2910

ДЛЯ ВАШИХ НІГ! Ляпісовий олівець усуне Вам зовсім нагнітки, висипку, бородавки, знаки і нарости на скірі. Не потребуєте вже довше терпіти. Потріть тілько тим олівцем а сейчас побачите, як нарости і нагнітки будуть щезати в Ваших таки очах. Бородавки на руках знищить сп в такий самий спосіб. Ціна 50 цнт. з пересилкою. В разі незадоволення, зверніть його нам, а ми сейчас відошлемо Вам гроші назад. Адресуйте: 67c-

A. P. OWENS, Dept. A., 159 W. 145th St., New York, N. Y.

ДОКТОР КАРЛО ҐРАФ

СЛАВНИЙ ЛІКАР ЗІ ЛЬВОВА, ГАЛИЧИНА

від 25 літ СПЕЦІЯЛІСТА в Ню Йорку від недуг СЕКРЕТНИХ І СИФІЛІСА у мущин і женщин. ДР. ҐРАФ має СПЕЦІЯЛЬНІ МЕДИЦИНИ З ЕВРОПИ до ЗАПУСКАНЯ під ШКІРУ і ҐАРАНТУЄ СКОРЕ виліченє.

ДР. ҐРАФ має також X-RAYS машини. — ПОРАДА БЕЗПЛАТНО.

Години офісові: щодня від 12. в пол. до 7. вечер, з виїмком неділь.

Dr. C. GRAF, 411 West End Avenue, cor. 80th St. NEW YORK, N. Y.

Як їхати до мене: Субвейом (льокал) до стації 79-ої улиці, або елевейтром 6-ої або 9-ої евені до стації 81-ої улиці, або карою Бродвей і Амстердам евеню до 79-ої улиці. 111—

КОРИСТНА РАДА.

Щоби гарно жити в Америці, необходимо треба знати анґлійський язик. Знаючому анґлійський язик дорога отверта на цілім сьвіті. Много з нас Українців говорять: — „Ах, наколиб я знав говорити по анґлійськи, то не жив би так як жию тепер".

Хтож сему винен? Винен сам собі. Длячого не зачнете учити ся? В Ню Йорку є школа, котра поможе вашому горю і вивчить вас говорити, читати і писати по анґлійськи в коротнім часі. До тої школи ходити не треба, лекції посилаємо через почту. Ціна цілого курса в 30 лекціях лише $5.00. Дехто скаже, що так вивчити ся не можна та се не правда, бо ті ученики що скінчили ту школу самі сьвідчать о тім, яку велику користь вони отримали, скінчивши ту школу. Радимо вступити до тої школи. 14-18

Напишіть лист і залучіть 10 цнт. сріблом а школа пришле вам пробну лекцію і пробне поясненє. Адрес школи:

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
525 W. 47th Street, New York City.

C-O-R-N-O-L-A

УСУВАЄ ВОЛОСЄ І НАРОСТИ З ЛИЦЯ, КАРКУ І РУК.

Cornola є старим і добре звісним хемічним препаратом в формі порошку і усуває скоро і певно наріст волося, навіть в найгірших случаях. По приложеню порошку і вимитю скіри, вона стане чистою, рівною і без волося, гладкою як у дитини. Cornola уживає тисячі людий, а поручають її найліпші експерти. Вишле ся по одержаню одного доляра готівкою або на моні-ордер. 12c21

CORNOLA LABORATORIER,
1528 Minfold Pl., Dep. 101 E., New York City

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА

ДЛЯ ПОЛОВО ОСЛАБЛЕНИХ МУЩИН.

Потребуєте післати нам тілько 50 цнт.

Ослаблені полово мущини, як також і нервові, вилічуть ся зовсім і раз на все через ужитє средства „НОВО". Є се, так сказати-б, чудове средство, яке вилічило вже тисячі хорих полово мущин. Наколи ви є полово хорі, наколи докучає Вам нервове зіслабленє, коли утратилисьте мужеську силу, коли маєте мелянхолію, зимні руки і ноги, біль голови, затвердженє, діспепсію, хоробу нирок або проводу мочового, неприємні сни, страх показати ся перед людьми, як то инші роблять, вилічите ся при помочи средства „НОВО". Средство се зробить Вас в коротнім часі сильними, здоровими і щасливими, так що будете могли уживати всіх приємностий житя. Щоби Вас о тім переконати, що „НОВО" средство справді се зробить, вишлемо Вам ДАРОМ запас сего средства, що вистарчить на 15 днів, наколи пришлете нам свою адресу і назвиско, як також 50 цнт. в почтових марках або в готівці, на оплаченє пересилки і спакованя. Просимо звернути увагу на се, що се не є мала пачка на пробу, але цілковитий запас, що вистарчить на 15 днів і який дуже часто спричинює цілковите виліченє. Оферта та є важна тілько на ограничений час. Напишіть проте до нас безпроволочно і спімніть, в якій часописи читалисьте се оголошенє, а ми вишлемо Вам сейчас висше наведене средство. 91c—

NOVO COMPANY.
Dept. 23, Box 4000, Philadelphia, Pa.

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,

славний спеціяліст зі старого краю

поручає всім терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСІЛЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д. 40—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропуклину при помочи спеціяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG.
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Перед ужитем — По ужитю

ВЕСНЯНКИ І ПЛЯМИ НА ЛИЦИ

прищі, лишаї і всякі инші нечистости шкіри зникають зовсім і під ґаранцією ніколи не вертають по вількаразовім ужитю нашого славного „КРЕМУ КРАСОТИ". Ціна слоїка з пересилкою і вказівками ужитя $2.00. Листи і гроші висилати на адресу:

THE ALPHA MANUFACTURING CO., Dept. A-6, 196 East Fourth St., New York, N. Y.

РУСЬКИЙ І ПОЛЬСЬКИЙ АДВОКАТ І НОТАР

з довголітною практикою перепроваджує всілякі справи цивільні та карні з найліпшими вислідами.

Години урядові: від 9-ої рано до 6-ої вечер

Адреса:

JOSEPH HELLER, 132 Nassau St., Room 516, New York, N. Y.

Для убогих порада безплатна в своїм мешканю від ч. 168 East 89th St., близько 3-ої евені, L стація від 7-ої до 10-ої вечер. 53—

МИ НЕ ЛІЧИМО НЕВИЛІЧИМИХ НЕДУГ.

ЗАПЛАТИТЕ ЯК БУДЕТЕ ВИЛІЧЕНІ.

Уживаємо найлучшої системи в ціли виліченя хронічних недуг.

Наша метода цілком правильна, без болю. Маємо надію, що вас вилічимо.

Довголітний досьвід і практика дають мені право твердити, що моя метода як раз відповідна в ціли виліченя недуг: голови, серця, горла, легких, груди, жолудка, печінки, полових органів, нервів, катару жолудка, ревматизма; зараженя крови, скірних недуг і т. д. 13-25

Я НЕ ВІРЮ В ЛІЧЕНЄ ПОЧТОЮ, ТОМУ НЕ ПИШІТЬ ДО МЕНЕ, БО НАВІТЬ НЕ БУДУ ВІДПИСУВАТИ.

Коли мешкаєте недалеко Ню Йорку, прийдіть до мого офісу, а я особисто вас огляну і скажу вам отверто, чи мож вас вилічити, чи ні.

Dr. FLIPPEN Succ. to Dr. BYRNE,

208 W. 42ND ST., NEW YORK, N. Y.
(около 7-ої Евені)

НАЙБІЛЬША, НАЙСТАРША І НАЙЛУЧША ТОРГОВЛЯ ЛІКЕРАМИ В АМЕРИЦІ.

94c-

	ЦІНА ЗА ҐАЛЬОН.		
Червона житнівка,	$2.00,	$2.50,	$3.00
Біла житнівка,	2.00,	2.50,	3.00
Рум (червоний)	2.00,	2.50,	3.00
Джін або боровічка	2.00,	2.50,	3.00
Кмінківка	2.00,	2.50,	3.00
Анижівка	2.00,	2.50,	3.00
Розоліос	2.00,	2.50,	3.00
Алькоголь	3.00,	3.50,	4.00
Вина, солодкі і квасні	1.00,	1.50,	2.00

Пишіть за повним цінником горівок, вин, підохочуючих напоїв, і т. д. Ми платимо експрес або фрейт на замовленя в сумі $5 і більше. Друки до замовлень, коверти, стінні календарі, чарки і коркотяги даром враз з замовленями.

Посилайте гроші через почтові переказ або у реджістрованих листах.

C. F. ZARUBA & CO.,
318 Third Ave., Pittsburgh, Pa.
(Dept. Sv.)

НАЙКРАСША НОВІСТЬ!

НАЙКРАСША НОВІСТЬ! 12c-

Сей гарний позолочуваний годинник з ґарантованим европейським механізмом і гарним позолочуваним ланцушком і дармовис в формі ножика, лиш через короткий час $3.25. Пришліть нам $1.00 на завдаток, а решту при доручению товару, а ми вишлемо Вам годинник, ланцушок, ножик і гарний футерал. NAMDLOG CO., 37-39 E. 28th St., Dep. Sv., New York City.

ЧИ ВИ ВИКИДАЄТЕ СВОЇ ГРОШІ

лише на пробу, а не на дійсну Вашу користь? Є много всяких річий невипробованих, але коли Ви хочете таке средство, що має дійсну вартість і многолітні признаня, то уживайте лише DERMAFUGA, яке запобігає випаданю волося, усуває сверблене, порплі і зміцнює поріст волося. Як заведе — гроші звертаєсь. Пішліть 10 цнт. за пробку і книжочку у Вашій мові. Пишіть ще нині а не пожалуєте сего. Адреса:

ANGIL SPECIALTIES,
Dep. 55, Box 37, Philadelphia, Pa.

---

500 ДЕШЕВИХ ФАРМ НА ПРОДАЖ

в стейтах
ОГАЙО, ПЕНСИЛЬВЕНІЯ, МІШІҐЕН І ТЕНЕСІ.

ПОСЕРЕД ВЕЛИКИХ МІСТ ЯК КЛІВЛЕНД, ІРІ, ЙОНҐСТАВН І ПІТСБУРҐ. ЗЕМЛЯ НЕЧИЩЕНА ВІД 4 ДОЛЯРИ ЗА АКЕР І ВИСШЕ: ДО 10 ЛІТ СПЛАТИ.

Кошта подорожи купуючим звертаємо. — Пишіть по новий 10вс21 катальоґ до:

R. T. HURDLE LAND COMPANY,
3349 E. 55th Street,
CLEVELAND, O.

ВОЛОСЄ

відросте Вам назад через застосоване наукової методи.

ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН БЕЗПЛАТНО

До лічення.

Чи Вам випадає волосє? Чи ви посивіли зі старости? Чи вони занечищені і липкі? Чи маєте порплі і чи свербить Вас скіра? Чи Ви є лисі, чи доперва починаєте лисіти?

Коли Ви терпите котру з вимінених недуг, то не зволікайте, але старайтесь запобічи сему. І замовіть собі ілюстровану книжку в руській мові під заг.:

„ПРАВДА О ВОЛОСЮ",

яку написав один з европейських специялістів. Ся книга обнимає слідуючі розділи:

Чудеса з волосем. Будова волося і тімени. Причина випаданя волося і лисеня. Як забезпечити здоровий і гарний поріст волося. Спосіб, яким можна відзискати волосє в 6-ох тижнях, Сиве волосє. Борода. Письма з признанями вдоволених пацієнтів.

Третій тиждень.

БЕЗПЛАТНА КУРАЦІЯ.

Шестий тиждень.

Упевняємо Вас, що наш власний лік званий: Кальвакура запобігає випаданю волося, нищить порплі і усуває сверблене скіри, зміцняє і спричинює новий поріст волося. За 10 центів сріблом або почтовими марками, вишлемо Вам доляровий лік КАЛЬВАКУРА № 1 враз з висше згаданою книжкою: ПРАВДА О ВОЛОСЮ. Витніть се оголошенє і зашліть до нас враз з своєю докладною адресою, залучаючи 10 центів до: UNION LABORATORY, Box 501, Union, N. Y. 77c-

UNION LABORATORY,
Box 501, UNION, N. Y.

Залучаю 10 цнт. на пересилку і прошу висдати мені сейчас Вашу долярову КАЛЬВАКУРУ № 1. і Вашу книжку: „Правда о волосю".

(Долучіть се до Вашого замовлення).

ВАЖНЕ ОГОЛОШЕНЄ. ВАЖНЕ ОГОЛОШЕНЄ.

PROF. DOCTOR SLOAN

спровадив до Пітсбурґа всі свої лічничі машини і апарати для лічення недужих мущин і женщин, і тут, буде продовжати лічене тою самою методою, яку уживають з великим успіхом в першорядних клініках Европи, а помимо сего не буде жадати платні за оглядини і поради.

БЕЗПЛАТНІ X-RAY РОЗСЛІДЖЕНЯ НЕДУГИ віддаєсь кождому недужому. Доктор Слон говорить, що кождий, хто надієсь виліченя, мусить вперед піддатись докладним оглядинам. Воно є так конечне для вислідженя дійсної недуги, як і те, в який спосіб її належить лічити. Се причина вказує, чому Ви повинні прийти і піддати ся, безплатним оглядинам д-ра Слона і вислухати його поради. Він розслідить Вашу міч, кров і жолудок, уживаючи до сего сильних X-Ray машин електричних. Опісля коли Ви схочете піддатись лічeню, а Ваша недуга окаже ся вилічимою, тоді лікар скаже Вам як довго потреває лічене і подасть Вам ціну.

Д-РА СЛОНА ОФІС Є ОДНИМ З НАЙЛІПШИХ.

Тут побачите чудові машини, які часто дають найліпші висліди, головно тоді, коли другі методи недописали. Подивляти будете сі машини і апарати і оціните їх користи.

ЙОГО ВЕЛИКА РЕПУТАЦІЯ І УСПІХИ

є наслідком його медичної методи, яку він застосовує при кождім случаю. Нічого не занедбає він для недужих з найліпшим успіхом і лічить в можливо найкоротшім часі. Лічить кождого з осібна і запевнює приватну опіку.

$1000.00 X-Ray УЖИТО НА ДОСЛІДИ НЕДУГ І ЛІЧЕНЄ.

ЧИ МАЄТЕ недомаганя жолудка? Катар? Бронхітіс? Болі нирок або міхура? Ревматизм? Болі утроби, запір, болі голови, нечисту кров, сверблячку і викиди шкірні? Параліж, кольки, звихненє, ослабленє, нервовість або безсильність? Пропуклину? Слабі легки? Недомаганє серцеве? Кашель? Секретні недуги мущин або женщин?

ТЕПЕР МАЄТЕ НАГОДУ порадитись у славного спеціяліста і піддатись оглядинам при застосованю машин X-Ray зовсім безплатно. Ніколи передтим не було такої нагоди у сім місті для недужих мущин і женщин. Ми радимо Вам зголоситись сейчас.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: Щодня від 9-ої рано до 8-ої вечер. В неділі від 9.30 до 1-ої.

ПРОФ. ДОКТОР СЛОН стало мешкаючий під ч. 303 SMITHFIELD ST.

Напротив почти Pittsburgh, Pa.

ПОМІЧ ДЛЯ ХОРИХ.

Медична аптика і Ляборатория Святого Михайла припоручає слідучі лікарства, які приносять вельми велику пільгу хорим.

Ростинний бальзам житя Святого Михайла найліпше средство на ревматизм, застудженє, катер, кашель і болі жолудка; проти затроєня крови, хоробам внішним і венеричним. Ціна за 1 фл. $1.00; за 4 фл. $3.00.

Лікарство на занедбані секретні хороби мужеські. Ціна 1 фл. $3.00; 4 фл. $10.00.

Мужеські злі привички вилічить ся нашим лікарством. 1 фл. $2.00; 3 фл. $5.00.

Магічний „крім" на твар. Усуває знаки вісни, прищі, угри, плями і робить твар гладку, білу і повну. Тисячі мущин і женщин уживають його з великим вдоволенєм. Ціна за слоік з милом $1.25.

Средство на поріст волося, стримує випаданє волося і зміцняє його поріст. Фляшка $2.00.

„Геркулес" зміцняє і привертає здоровлє, додає апетиту, додає сили і реґулює кров. Фляшка $2.00; три фляшки $5.00.

Усуньте волосє там, де воно непожадане, усуньте його скоро, цілковито і нешкідливо. Фляшка $1.00.

Средство на поріст густих і довгих вусів. 1 фл. $1.00.

Чиститель тіла, лічить сверблячку, екзему, лишаї і прищі. Слоік за $2.00.

„Ревматин". Найліпше средство на усуненє ревматизму, ломаня костий в руках і ногах. Усуває пухлинину і втихомирює біль. Фляшка $2.00.

Пишіть ще нині по наш катальоґ лікарств на ріжні хороби і опис Бальзаму Житя Святого Михайла.

Листи і гроші шліть на слідуючу адресу:

ST. MICHAEL MEDICINE CO., Carlstadt, N. J. Dept. Sv.

Зашліть нам адреси ваших приятелів. 109c-

ОДИНОКА АВТОМОБІЛЕВА ШКОЛА.

ІСТНУЮЧА ВІД 1905 Р., ДЕ УДІЛЯЮТЬ ІНСТРУКЦІЙ У ВАШІЙ РІДНІЙ МОВІ.

Наша довголітна репутація і велике число вдячних листів від наших учеників, дає нам право сказати, що наша школа є одинокою, з якої Ви будете вповні вдоволені. Ми вчимо після найновійшої методи їздити автомобілями всяких моделів, як також вчимо направляти усі части механізму машини. Маємо свій власний ґарадж при школі, де можете розпізнатись з ріжними машинами. Зголосіть ся особисто і упевніть ся про правдивість наших слів. Наш інструктор має цертифікат зі свого механічного образованя, затверджений властию.—ПОВНИЙ КУРС $15.00. Час науки неограничений. Нашим студентам даємо посади і рекомендаційні листи.

INTERNATIONAL SCHOOL OF AUTOMOBILES
147 EAST 40th STREET. Dept. 52, NEW YORK CITY

• УКРАЇНЦІ КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

Отсей найкрасший і найліпший власноручної роботи, гарної різьби і найтанший - - - - - **ҐРАМОФОН** можна дістати лише у нас. Отся сама машина є продавана другими фірмами по $27.00, а ми продаємо лише по $17.50. Будете дуже вдоволені з отсеї ціни і наших машин. Не тратьте часу і поспішіть поки є добра нагода їх набути за малі гроші. Тож не зволікайте а висилайте замовлення ще нині, а ми радо Вам ослужимо. При замовленю надішліть лише $3.00, а решту заплатите при одержаню отсеї прегарної машини. СВІЙ ДО СВОГО! Адресуйте так: 15

THE UKRAINIAN HOME, 1437 W. Erie Street, CHICAGO, ILL.

ВИНАХІДНИКИ!

КОЛИ МАЄТЕ ЯКІ ДОБРІ ВИНАХОДИ, ПРИШЛІТЬ ЇХ НАМ ДО ОПАТЕНТОВАНЯ.

БЕЗПЛАТНО УДІЛЯЄМО ПОРАДИ І ВКАЗІВКИ В СПРАВАХ ПАТЕНТОВИХ. — ДАРОМ ДІСТАНЕ КОЖДИЙ КНИЖОЧКУ ПРО ВИНАХОДИ „ДОРОГА ДО ЩАСТЯ І БОГАТСТВА". — ГРОШІ ЗВЕРТАЄМО ПІСЛЯ УГОДИ НА ПИСЬМІ, НАКОЛИ ПАТЕНТ ЗІСТАВ ВИ ВІДКИНЕНИЙ. — ПОМАГАЄМО ВІДПРОДУВАТИ ОПАТЕНТОВАНІ ВИНАХОДИ. РУЧИМО ЗА ДИСКРЕЦІЮ ДО $10.000.

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES, 309 Sw. Broadway, New York, N. Y.